

**Institut
d'Estudis
Catalans**

Cicle de Conferències Magistrals Curs 2009–2010
COMMEMORACIÓ DE L'ANY DE L'ASTRONOMIA

18 de novembre de 2009

La ciència a l'Islam occidental: la circulació de coneixements a la Mediterrània

Mònica Rius

Àrea d'Estudis Àrabs i Islàmics, Departament de Filologia Semítica, Universitat de Barcelona (UB)
monica_rius@ub.edu

La Mediterrània ha estat gresol de la circulació d'idees i persones des de l'origen de la humanitat. Durant l'edat mitjana, però, el moviment més rellevant va ser, tal vegada, el que es va produir entre l'Orient (Maixriq) i l'Occident (Magrib) islàmics. Els viatges d'estudis, íntimament units a les prescripcions religioses, varen convertir els científics musulmans en membres especialment actius en la difusió dels coneixements i dels avenços que s'anaven adquirint a la capital de l'imperi, Bagdad. Lluny de ser mers «transportistes» de la ciència, el nivell cultural assolit durant l'edat d'or abbassí els va convertir en un dels clímaxs intel·lectuals de la història. Al principi, tot i restar en un discret segon pla, els científics del nord d'Àfrica i, especialment, els científics d'al-Andalus varen tenir un paper essencial en la transmissió de la ciència oriental cap a una Europa que en va recollir el testimoni. Per això l'aportació de la cultura araboislàmica és un esglaió sense el qual és impossible entendre la ciència posterior. Els camps conreats foren diversos: medicina, agronomia, òptica... però l'àmbit que presidí la ciència fou, sens dubte, l'astronomia (relacionada, al seu torn, amb les matemàtiques i la geografia). Els noms dels astrònoms més rellevants (des d'al-Khwarizmi fins a Azarquiel) i les fites que varen assolir justifiquen que fossin coneguts per un públic ampli. Malgrat tot, continuen essent uns grans desconeguts.